

Motion till riksdagen 2019/20:3248

av **Johan Hedin m.fl. (C)**

Trygghet i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en trygghetsberedning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nämndemanssystem utan partipolitiskt tillsatta nämndemän och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer effektiv poliskår med tillgång till bättre och tydligare resultatuppföljning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvarsutkrävande av chefer inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre it-system och teknik inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler mängdbrott ska utredas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att fler människor ska våga vittna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottsförebyggande perspektiv i samhällsplaneringen och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ny lagstiftning för att reglera BID-samarbeten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan stat och kommun i brottsförebyggande syfte och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för kommuner att få sätta in ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för tidiga sociala insatser för att minska risken för att unga råkar dras in i kriminalitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om snabbare reaktioner på unga lagöverträdarens brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen avsevärt för brott kopplade till kriminella uppgörelser och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vistelseförbud och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kriminalvårdens arbete och ansvar för att förebygga återfall i brott bl.a. hos unga brottslingar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans mot brott med start i vissa områden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraövervakning för att trygga sjukhuspersonal och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraövervakning i kollektivtrafiken och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt förändra reglerna kring straffrabatt för unga återfallsförbrytare och unga grova brottslingar och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omhändertagande av ungdomar som behöver förflyttas från skadliga miljöer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt följa upp frågan om bevistalan och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändring i straffmätningen och tillkännager detta för regeringen.

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell handlingsplan mot mutor och korruption och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skärpt straff för narkotikabrott och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge tullen större befogenheter och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyndsamma lagändringar för att stoppa användningen av illegala vapen och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta fram positionerna vad avser avhopparverksamheter och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp frågan om att döma till utvisning och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta fram positionerna kring frågan om att i högre grad koppla den villkorliga frigivningen till exempelvis skötsamhet och medverkan i behandlingsprogram och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en skyndsam förändring av dagens mängdrabatt och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade kunskaper och åtgärder mot människohandel och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 30 dagars reflektionsperiod för offer för människohandel och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge Arbetsmiljöverket ett brottsutredande uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till offer för allvarliga brott och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till kränkingsersättning och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyndsamt agerande avseende brottsofferportal för dem som utsatts för bedrägerier eller it-brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnfridskränkning och barnmisshandelsbrott och tillkännager detta för regeringen.

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisanmälan av brott begångna i eller kring skolmiljön och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera uppmaning till självmord och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att som en prioritet inleda arbetet med att skärpa straffen och förlänga preskriptionstiden för vissa sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt ta bort preskriptionstiden för sexualbrott mot barn och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grovt sexuellt ofredande och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffet för köp av sexuell handling av barn och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hjälpa kvinnor i riskzonen för prostitution och att arbeta för att fler fall av sexköp lagförs och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnpornografibrottets placering i brottsbalken och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på våra myndigheter att använda blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunskap kring våld i nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad trygghet för personer som utsätts för våld i en nära relation, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kriminalisering av kontrollerande beteenden och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nolltolerans mot våld i nära relationer ska gälla alla som bor i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för fler fällande domar för könsstympning och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbete mot heder inom Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skarpare krav för demonstrationstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om radikaliserings hos barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trossamfund och ideella organisationer och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande arbete mot radikaliserings bl.a. inom Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa terrorismen genom ökad samverkan inom EU och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett bättre fungerande rättsväsende i hela landet

Att förtroendet för rättsväsendet är högt och att rättssamhället skyddar oss som individer i hela landet, är grundläggande. Vår trygghet kräver en lokalt närvarande polis och ett rättsväsende som står rustat att hantera kriminaliteten.

Oavsett var i Sverige man bor ska man kunna känna trygghet i att polisen är närvarande. Centerpartiet vill att tryggheten i hela landet ska öka. För att ta ett långsiktigt helhetsgrepp om trygghetsfrågorna vill Centerpartiet se en Trygghetsberedning som, i likhet med Försvarsberedningen som har till uppdrag att planera inriktningen av totalförsvaret, genom breda överenskommelser underlättar för Polisen och övriga rättsvårdande myndigheter för att ge dem möjlighet att planera sitt arbete långsiktigt. Det är viktigt att vi tar hänsyn till alla landsändar och grupper för att skapa en trygghet värd namnet. Svenska folkets trygghet har alltför länge varit föremål för politiska utspel och oenighet och en Trygghetsberedning skulle ha förmågan att se till hela landets intresse och planera för tryggheten under längre tid. Regeringen bör därför återkomma med förslag på hur en sådan skulle kunna utformas.

En viktig del av den trygghet vi känner är tryggheten i en rättvis rättegång. Tyvärr ser vi idag att nämndemannasystemet vid ett antal tillfällen har gett upphov till frågor kring om detta är ett rättssäkert system. I september 2014 trädde nya regler ikraft som innebar en förbättring av nämndemannasystemet. Bland annat skärptes kravet på

lämplighet och det blev lättare för domstolen att entlediga en nämndeman som genom att begå brott eller på annat sätt har visat sig olämplig för uppdraget och det förtydligades också att nämndemannauppdraget inte är ett politiskt uppdrag. Dock har vi sett hur nämndemän upprepat har orsakat rubriker, inte sällan med grund i en politisk ideologi. Även om de nämndemän som låter sig påverkas av sin politiska ideologi inte är många riskerar förtroendet för rättsväsendet att skadas svårt. För att värna den modern rättsstaten kan en modell som håller politiker borta från den dömande verksamheten behövas. En av tankarna med nämndemannasystemet är att nämndemännen ska kunna tillföra målet kunskap. Men det finns tveksamheter kring om personer utan juridisk kompetens riskerar att basera domar på annat än lagstiftning och Centerpartiet uppmanar därför regeringen att utreda ett system utan partipolitiskt tillsatta nämndemän.

Det bristande resultatrapporteringsystemet inom den svenska polisen bidrar till otydlighet och bristande förutsättningar för att fördela resurser rätt. Polisen kan i dag inte mäta sina mål på ett tydligt sätt och det är svårt att bedriva en effektiv polisverksamhet utan att sätta upp tydliga och mätbara mål för verksamheten. I andra länder har man lyckats pressa tillbaka brottsligheten rejält genom tydlighet och uppföljning. Ett exempel är Compstat, som ökat effektiviteten hos polisen i New York och som bygger på fyra hörnstenar: aktuell och korrekt insamling, effektiv teknik, flexibelt och snabbt utnyttjande av resurser och kontinuerlig resultatuppföljning. Tillgång till ständigt aktuell statistik kring var brott begås gör att polisledningen kan ställa krav på precisa och snabba ingripanden och fördela resurser på bästa sätt, vilket pressar tillbaka brottsligheten.

Ett bra ledarskap är både en framgångsfaktor och en nödvändighet. Det är grunden till ökad effektivitet och snabbare beslutsvägar, men också nödvändigt för ansvarsutkrävande. Med tydliga mål, bättre uppföljning och högre förväntningar på ledarskapet blir det också fokus på att man som chef behöver nå resultat för att få fortsatt förtroende. För att öka tilltron till polisen måste människor i hela landet också kunna känna sig säkra på en rimlig uttryckningstid vid allvarliga brott.

Poliser ska kunna vara poliser och inte tillbringa oacceptabelt mycket tid med administration. Centerpartiet vill att regeringen tillser att polisen har tillgång till bättre it-system och teknik och att de har rätt verktyg för att bekämpa brott. Polisen bör ha tillgång till exempelvis modern skyddsutrustning och kroppsburna kameror, men även

fler mobila kontor, vilket skulle öka den polisiära närvaron på landsbygden och mindre orter.

Fler lagförda brott

Centerpartiet vill att mängdbrotten ska prioriteras högre för att fler brott ska kunna utredas och klaras upp. Dagens bestämmelser innebär att det finns flera möjligheter att inte inleda eller på förhand avsluta en brottsutredning. Direktavskrivning innebär att polisen skriver av ärendet och inte inleder någon förundersökning.

Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar brottsutredningen till att endast omfatta vissa brott. Slutligen finns även så kallad åtalsunderlåtelse, som innebär att brottet utreds men inte leder till åtal. Det är inte rimligt att en så stor andel av alla brottsutredningar idag läggs ned i förtid. Möjligheterna till direktavskrivning, förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse bör därför begränsas, särskilt i fall där det finns ett tydligt brottsofferintresse.

För att få fler fällande domar måste människor våga vittna. Polisens personsäkerhet och vittnesskydd har en grundläggande roll för att skydda enskilda och därmed rättssystemet. Centerpartiet vill att polisen ska ges möjlighet att inte bara skydda en person utan också under en tid ta över ansvaret för stöd till densamme, ett ansvar som kommunerna har i dagsläget. Ett bättre fungerande skydd skulle också göra att kvinnor som utsatts för våld i nära relation kan våga lämna en våldsam partner. Att människor vågar vittna är även grundläggande för att få slut på de många skjutningar som dödar unga män och kvinnor idag. För att få fler att vittna bör vi se över de regler som begränsar möjligheten för människor att få vittnesskydd.

Många är idag rädda för att drabbas av allvarliga repressalier om de vittnar. Att hot och våld riktas mot personer som anmäler brott eller som vittnar i domstol är oacceptabelt och ett hot mot rättsstaten. Sådana gärningar måste bemötas med stränga straff. Centerpartiet vill därför skärpa straffen för övergrepp i rättsak och vidare se över möjligheten att göra det lättare att vittna från annan ort.

Gängvåld och utsatta områden

Den grova brottsligheten och ungdomsbrottsligheten skapar otrygghet runtom i hela landet, särskilt inom vissa utsatta områden. Vi kan aldrig acceptera att gängbrottslighet och grov organiserad brottslighet breder ut sig och sätter skräck i vissa utsatta områden.

Grunden i att bekämpa grov brottslighet är en fungerande polis och en starkt rättskedja, men att förebygga brott redan innan de begåtts är det bästa sättet att skapa

såväl säkerhet som upplevd trygghet. Centerpartiet vill att kommunerna ska ta ett större ansvar för det brottsförebyggande arbetet genom att de involverar fler aktörer, såsom ordningsvakter och fastighetsägare, att förebyggande arbete i skolor – till exempel när det gäller attityden till brott – prioriteras, att de tar hänsyn till ett brottsförebyggande perspektiv vid arbetet med detaljplaner och att användningen av BID-samarbeten (Business Improvement Districts), en internationellt etablerad metod för samverkan mellan privat och offentlig sektor, ökar. Centerpartiet vill att regeringen tillsätter en utredning som tittar på hur lagstiftningen bör ändras för att möjliggöra fler och bättre fungerande BID-områden.

Falkagård i Falkenberg är det enda område som tagits bort från polisens lista över utsatta områden. Genom att vända skolor med dåliga resultat, satsa på civilsamhället för att erbjuda omfattande och meningsfulla fritidsaktiviteter, avsätta resurser för uppsökande verksamhet och arbeta aktivt med stadsutveckling för att skapa en tryggare, säkrare miljö för människor att leva i och för polisen att arbeta i har man lyckats vända utvecklingen. Centerpartiet vill se över möjligheterna att göra överenskommelser mellan staten och ett antal kommuner där man går in långsiktigt med åtgärder i utsatta områden för att vända utvecklingen i fler områden.

I många kommuner finns en oro för brottsutvecklingen och en önskan om att, i brist på poliser, anlita ordningsvakter på otrygga platser för att tränga undan kriminalitet. Kommunerna lyfter ofta också att dessa behövs för att kunna larma, anmäla och vittna. Centerpartiet vill att det ska bli lättare för kommuner att få sätta in ordningsvakter. Det är inte någon långsiktig eller ensidig lösning på trygghetsproblemet, men nödvändigt för att ge kommunerna fler verktyg för att öka tryggheten lokalt.

Forskning visar att vissa barn löper betydligt större risk än genomsnittet att utvecklas till grova våldsbrottslingar och att tidigt extra stöd till familjer med barn i riskzonen har stor betydelse för att minska ett kriminellt beteende. För att minska kriminaliteten på lång sikt är det därför viktigt att ge de barn och familjer som behöver stöd tidig hjälp.

Unga som trots tidig hjälp hamnar i kriminalitet behöver tidiga, tydliga och skarpa reaktioner på sina brott från samhällets sida. Centerpartiet vill införa nolltolerans mot småbrott med start i vissa områden. Då ett kriminellt liv sällan börjar med rån och mord utan med mindre allvarlig brottslighet bör polisen punktmarkera de områden där risken för att inleda en kriminell bana är större.

De grova brott som begås med koppling till gängvåld har förvärrats snabbt på kort tid. Samhället måste ta krafttag mot en situation där unga män skjuter ihjäl andra utan

att tveka. Centerpartiet vill utreda möjligheten att skärpa straffen avsevärt för brott kopplade till kriminella uppgörelser, för att fler gängkriminella ska sitta inlåsta längre tid. För att förhindra att de personer som skapar problem i ett område hålls borta och området kan få en chans att läka vill vi också införa en ny frivårdsåtgärd, nämligen vistelseförbud. Detta ska kunna dömas ut för personer som har begått brott och som har anknytning till kriminella gäng och innebär ett förbud att vistas i ett visst geografiskt område under en viss tid efter ett avtjänat fängelsestraff.

Kriminalvården har en viktig roll i att stärka arbetet med att förebygga återfall, det gäller såväl yngre som äldre brottslingar, och åtgärder för att stärka avhopparsverksamheten, förstärka tidigare dömdas möjligheter på arbetsmarknaden, förhindra att skulder uppstår för den intagne under fängelsetiden och stärka samverkan mellan berörda myndigheter för att få till stånd en adekvat utslussning måste ses över. För vissa av de ungdomar som ställer sig utanför samhällets spelregler räcker inte socialtjänstens insatser till. När det gäller denna grupp bör det därför ses över om staten bör ta ansvaret. Grovt kriminella unga skulle i högre grad kunna bemötas med de rehabiliteringsåtgärder som används för kriminella generellt. Inte främst för att straffa, utan för att använda åtgärder som har bättre förutsättningar att lyckas än traditionell socialtjänst. En ny enhet för unga som begått allvarliga våldsbrott eller andra grova brott skulle kunna inrättas hos Kriminalvården.

För att få bukt med att unga fastnar i kriminalitet måste samhället markera att brottets bana inte leder någonstans. Alldeles för få fälls för mindre brottslighet, vilket skickar en felaktig signal om att brott är såväl lätt som lönsamt. Centerpartiet vill, med start i vissa utsatta områden, ställa krav på snabba och precisa ingripanden även mot småbrott och vardagsbrottslighet för att på längre sikt stoppa och backa utvecklingen i vissa utsatta områden. Att säkerställa en lokalt förankrad polis med fler och synliga poliser och med mer resurser är en förutsättning för detta. Vidare måste den tystnadskultur stoppas som finns i många brottsbelastade områden och som gör att polisens möjlighet att utreda brott minskar. Relationen mellan polis, sociala institutioner och boende i utanförskapsområden behöver förbättras för att fler ska våga och vilja vittna så att fler av de som begår brott och är grunden till otrygghet i vissa områden kan sättas bakom lås och bom.

Grovt kriminella som tränger sig in på sjukhusens akutmottagningar har på vissa ställen orsakat problem när sjukhuspersonalen känner sig otrygg och till och med hotas med våld. Ökad säkerhet på sjukhusen och vid andra vårdinrättningar är en prioritet och Centerpartiet ser kameraövervakning som ett sätt att öka tryggheten bland annat genom

att möjligheterna att lösa brott ökar. Det är tydligt att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas. Enligt Kamerabevakningslagen måste tillstånd sökas av bland annat sjukhus om övervakningskameror ska sättas upp. Centerpartiet föreslår en översyn av lagstiftningen för att förenkla för sjukhusen att, med bibehållet högt integritetsskydd, sätta upp kameror för att trygga såväl personal- som patientsäkerhet.

Enligt Kamerabevakningslagen från 2018 råder undantag från tillståndskravet till exempel för bevakning i en tunnelbanevagn eller av en tunnelbanestation, om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott eller förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor. Det är tydligt att ett sådant undantag även skulle kunna gälla för annan kollektivtrafik eller att endast en anmälningsplikt ska gälla. Många som jobbar inom kollektivtrafiken vittnar om hotfulla situationer och övervakningskameror skulle såväl för sådana händelser precis som efter terrorattentatet på Drottninggatan i Stockholm kunna hjälpa polisen att hitta gärningsmännen. Centerpartiet föreslår därför att regeringen återkommer med förslag på ett undantag för tillståndskravet för kameraövervakning i all kollektivtrafik.

Unga som begår brott

Det är viktigt att barn och familjer, särskilt de som bor i brottsbelastade områden eller befinner sig i en svår situation, får tidig hjälp, men de ungdomar som ändå begår brott ska ha en snabb och tydlig reaktion från samhället.

Unga vuxna över 18 år har samma rättigheter och skyldigheter som andra myndiga medborgare i Sverige. Dessa måste ta ansvar för sina handlingar. Frågan har utretts och regeringen bör vidta åtgärder för att straffrabatten för unga återfallsförbrytare och unga som har begått grova brott ska kunna slopas.

En ung person som har begått ett brott släpps ofta väldigt snabbt, inte sällan för att det råder brist på platser vid ett tvångsomhändertagande enligt LVU. När det gäller allvarlig och upprepad brottslighet behöver man lättare kunna frihetsberöva och flytta på unga kriminella, som utgör en fara både för sig själv och för andra. Centerpartiet vill säkerställa att samhället har effektiva verktyg för att ungdomar som behöver förflyttas från skadliga miljöer kan omhändertas så snabbt som möjligt.

En domstol kan när det rör sig om mycket allvarliga brott som exempelvis mord genom en så kallad bevistalan pröva skuldfrågan när ett barn under 15 misstänks vara

gärningsperson. En bevistalan får i dag bara ske om det begärs av socialnämnden, Socialstyrelsen eller barnets vårdnadshavare. Om bevistalan begärs får åklagaren väcka en sådan om det krävs ur allmän synpunkt. I den bedömningen ska åklagaren bl.a. värdera om bevisningen hade varit tillräcklig för ett motsvarande åtal mot en straffmyndig person. Vid bevistalan tar domstolen ställning till om barnet har begått brottet eller inte, men någon påföljd utdöms inte. Centerpartiet vill att åklagare ska kunna väcka bevistalan efter eget beslut och att det bör ske regelmässigt i fall av dödligt våld och när det gäller grova sexualbrott. Regeringen uttryckte för mer än ett år sedan att den var öppen för att se över frågan, men trots det har ingenting hänt. Ett tillkännagivande från våren 2019 visar tydligt att riksdagen vill att regeringen agerar i frågan så snart som möjligt. En förändring skulle innebära en trygghet för såväl misstänkta som brottsoffer och dessutom underlätta för skadeståndsanspråk för brottsoffer och Centerpartiet vill därför att regeringen så snart som möjligt återkommer med ett förslag om bevistalan med målet att öka tryggheten både för möjliga gärningspersoner och för brottsoffer. Det är dock viktigt att en eventuell förändring inte får till följd att vi luckrar upp minimiåldern för straffrättsligt ansvar.

Grov brottslighet

När våldtäktsmän eller våldsmän döms till så låga straff att de kan upplevas som kränkande för brottsoffren är det lätt att känna att samhället inte ser allvaret i det brott som har begåtts. Centerpartiet vill att samhället ska markera tydligare mot grova brott och vill därför se skärpta straff för till exempel sexualbrott, brott mot barn, mord och andra grova våldsbrott. Centerpartiet vill också att minimistraffet höjs för vissa grova brott och att det ses över hur hela straffskalan i högre grad kan nyttjas.

Centerpartiet menar att ett samhälle utan korruption är en förutsättning för såväl trygghet som rättssäkerhet och ser med oro på de skandaler kring ett antal storföretag vi har sett de senaste åren. Sverige ligger fortfarande väldigt högt i ranking när det gäller korruption, men tendensen är oroande när stora svenska internationella bolag döms för olika typer av korruptionsbrott. Frågor om etik och transparens är grundläggande för Centerpartiet och därför tror vi, för att se till att förtroendet för det offentliga och för företagen bibehålls och för att komma tillrätta med korruption och oegentligheter i den offentliga sektorn och mutor inom näringslivet, att en nationell handlingsplan mot korruption är önskvärd. Regeringen bör därför inleda arbetet med att ta fram en sådan.

Då konkurrerande narkotikamarknader var en av de vanligaste anledningarna till det ökande antalet dödsskjutningar bör vi också, för att bekämpa gängkriminalitet och grov

organiserad brottslighet, bekämpa narkotikahandeln. Insatserna bör riktas mot de personer som organiserar handeln, inte mot enskilda missbrukare som istället bör ges bättre stöd att komma ur sitt missbruk. Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen vad gäller att skärpa straffen för att överlåta narkotika till andra.

Centerpartiet föreslår att regeringen skyndsamt får till en förändring vad gäller detta.

Enligt polisen begås hälften av alla inbrott av utländska stöldligor, men med dagens bestämmelser har tulltjänstemännen inte någon befogenhet att hindra en person eller stoppa ett fordon med misstänkt stöldgods vid Sveriges gräns. Att tullen måste tillkalla polis för att hindra att misstänkt stöldgods smugglas ut leder till problem eftersom polisen allt som oftast har många andra arbetsuppgifter som behöver prioriteras.

Misstänkt stöldgods omfattas inte av lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Centerpartiet vill att Tullverkets tjänstemän ska ha befogenhet att undersöka fordon och kvarhålla personer som påträffas med misstänkt stöldgods genom att lägga till detta i den ovan nämnda lagen. Det är också av vikt att vi ser till att Tullverket får befogenhet att hålla kvar kurirförsändelser, och inte bara postförsändelser som fallet är idag.

Centerpartiet vill också utöka befogenheten gällande både post- och kurirförsändelser till att omfatta försändelser som antas innehålla även andra illegala varor, såsom illegala vapen, utöver narkotika. Bestämmelsen som reglerar smugglingsbrott träffar smuggling av många olika slags varor och bredden på straffskalan speglar detta, något som leder till att domstolarna vanligen lägger sig i den lägre delen av straffskalan. Centerpartiet vill att samhället i större mån ska se särskilt allvarligt på vapensmuggling och vill därför att smuggling av vapen ska brytas ut till en särskild brottsrubricering, på samma sätt som skett med narkotikasmuggling. Eftersom det blir allt vanligare att handgranater används som ett vapen vid gängkonflikter och grov organiserad brottslighet vill vi också att handgranater ska klassas som vapen och att otillåten hantering av handgranater ska klassas som vapenbrott. Dessa frågor har utretts och Centerpartiet vill att förslag skyndsamt läggs på riksdagens bord.

Det är viktigt att det finns ett starkt stöd från samhällets sida för den som vill lämna det kriminella livet. Ofta löper den som under en lång tid har varit aktiv i grov brottslighet betydande risk som avhoppare. Av stor betydelse är Kriminalvårdens avhopparverksamhet som vänder sig till den som vill lämna den kriminella livsstilen. Flera städer runt om i Sverige med utsatta områden och kriminella miljöer saknar dock avhopparprogram. Det finns sedan tidigare ett tillkännagivande till regeringen vad avser avhopparverksamheter. Centerpartiet vill att regeringen flyttar fram positionerna för att

få väl fungerande avhoppverksamheter på plats i hela landet. Vi föreslår också att regeringen initierar en grundlig genomgång av metoder och resultat.

Bor man i Sverige ska man följa lagstiftningen som finns här. Kraven för utvisning på grund av brott för de som kommer från ett annat land för att vistas eller bo här har sett i princip likadana ut sedan år 1994. Centerpartiet vill att utvisning på grund av brott ska användas i fler fall då någon döms för allvarlig brottslighet, till exempel i fall då någon döms för brott till fängelse mellan sex månader och ett år – oavsett om det föreligger risk för återfall eller inte. Med en sådan lagstiftning skulle till exempel den som döms för ett bostadsinbrott eller för grov kvinnofridskränkning kunna utvisas. Centerpartiet anser även att utvisning bör ske i fler fall när någon som har anknytning till Sverige har återfallit i brott. Det bör till exempel gälla hedersrelaterad brottslighet. Det finns också skäl att se över lagstiftningen när det gäller möjligheten att utvisa EU/EES-medborgare med hänsyn till rörlighetsdirektivet. Riksdagen riktade våren 2019 ett tillkännagivande till regeringen om att agera i frågan. Centerpartiet vill med denna motion inskräpa vikten av detta och att regeringen skyndsamt återkommer i frågan.

Den som avtjänar ett tidsbestämt fängelsestraff ska enligt dagens regler om villkorlig frigivning som regel friges villkorligt efter två tredjedelar av strafftiden. Tidpunkten för villkorlig frigivning kan skjutas upp med högst sex månader åt gången om det finns synnerliga skäl. Centerpartiet vill slopa dagens reglering som innebär att den dömda i princip per automatik friges villkorligt efter två tredjedelar av strafftiden och istället införa en reglering som är utformad på ett mer restriktivt sätt, där hänsyn tas till den dömdes motivation, exempelvis i form av skötsamhet och medverkan i exempelvis behandlingsprogram, återfallsförebyggande åtgärder och utbildningar under verkställighetstiden. Ett tillkännagivande med denna innebörd riktades till regeringen våren 2019 och Centerpartiet vill att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag på förändringar på området.

Centerpartiet vill att samhället markerar mot upprepad brottslighet på ett skarpare sätt. Det måste på ett tydligare sätt än idag speglas i lagstiftningen att det är betydligt allvarigare med upprepad brottslighet än att begå enstaka brott. Vi vill att straffet för den som döms för flera brott i en och samma rättegång ska skärpas. Vi vill slopa dagens form av mängdrabatt och ersätta den med ett nytt system där utgångspunkten bör vara att fler brott än det grävsta ska tillräknas en större del av straffvärdet vid straffmätningen. Ett tillkännagivande med denna innebörd riktades till regeringen våren 2019 och Centerpartiet vill att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag på förändringar på området.

En av de mest lönsamma inkomstkällorna för den grova brottsligheten är människohandel. Större delen, runt 60–70 procent, av de utsatta utnyttjas i sexhandeln, men många tvingas också arbeta på allt från fabriker till restauranger eller nagelbarer. Centerpartiet vill att företagens och konsumenternas kunskaper ökar för att minska köp av varor och tjänster där människohandel har varit en del. Riskutsatta branscher skulle till exempel kunna skapa en egen märkning där man garanterar att det inte förekommer människohandel.

Det händer inte sällan att offer för människohandel sätts i förvar av gränspoliserna och att de sedan utvisas från Sverige. Det är inte acceptabelt att hantera offer för så fruktansvärda brott på det sättet, ett sätt som dessutom strider mot Europarådets konvention. I dag kan bara en förundersökningsledare besluta om reflektionsperiod, vilket i sin tur kräver att den brottsutsatta redan behövt bestämma sig för att delta i en brottsutredning. Centerpartiet vill att det ska ses över om andra ska kunna begära reflektionsperiod åt brottsoffren, eftersom den är till för att bland annat kunna återhämta sig och fatta beslut om sådana saker. Det är dags för Sverige att på allvar börja skydda offren för människohandeln och vi vill därför att regeringen återkommer med förslag på hur detta ska kunna ske.

Eftersom Arbetsmiljöverket inte utan polisens hjälp kan agera i de fall de träffar på situationer med misstänkt människohandel och detta riskerar att göra arbetet ineffektivt bör vi också se över möjligheten att ge Arbetsmiljöverket ett utökad brottsutredande uppdrag. På så sätt skulle de lättare kunna agera när de upptäcker misstänkt människohandel.

Brottsoffer

Centerpartiet vill att brottsofferperspektivet i rättsväsendet stärks. Förtroendet för rättssamhället och brottsutsattas möjlighet till rehabilitering och förmåga att gå vidare är av största vikt för att invånare i Sverige ska kunna känna att rättssystemet finns som ett stöd om de skulle råka ut för något. En grundläggande princip är att man som utsatt för brott både ska ha rätt och möjlighet att få bättre information från rättsväsendet. Det måste också finnas professionell personal som kan ta hand om brottsoffret om det behövs. Centerpartiet vill också att det ses över hur offer för grov brottslighet, och anhöriga till våldsdödade, kan få stöd när en gärningsperson får permissioner eller friges. Åtgärder bör också vidtas för att tillse att gärningsmän inte kommer undan sitt skadeståndsansvar.

Skadestånds- och ersättningsfrågor i samband med brott har vid många tillfällen blivit en fråga för diskussion. Senast i samband med att en av föräldrarna till en flicka som dog i terrordådet på Drottninggatan i Stockholm tillerkändes ersättning för sveda och värk, men vägrades kränkingsersättning av Tingsrätten (domen har överklagats). Inför en lagändring i Skadeståndslagen 2002 övervägde lagstiftaren att införa en särskild ersättningspost för kränkingsersättning till anhöriga. Regeringen beslutade då att säga nej till en ny särskild ersättningspost för kränkingsersättning till anhöriga med motivet att allmänna skadeståndsrättsliga principer innebär att ersättning endast kan utgå när skadan är en ”beräknelig och typisk följd” av skadehändelsen och ”omedelbart och direkt” drabbar någon. Skada i form av anhörigas kränkning ansågs inte falla inom dessa principer. Centerpartiet anser att närstående till en person som blir våldsdödad måste anses vara berättigade till ersättning för den upprördhet, sorg, maktlöshet och kränkning av sinnesfriden som någon kan känna om en nära anhörig har dödat genom brott mot dennes person. Sedan länge finns en bestämmelse i norsk lag om att vissa närstående till den avlidne har rätt till kränkingsersättning om gärningsmannen uppsåtligt eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet. Vi anser att möjligheten att införa en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till våldsdödade rätt till kränkingsersättning bör utredas.

Riksdagen uppmanade regeringen redan 2016 att inrätta en brottsofferportal för personer som utsätts för id-kapningar eller bedrägerier. Förutom att få samlad information borde den drabbade också kunna spärra sina identitetsuppgifter på ett och samma ställe. Centerpartiet uppmanar regeringen att skyndsamt inrätta en sådan portal. Detta är särskilt viktigt då internetbaserade bedrägerier och ID-kapningar av olika sorter inte visar några tecken på att avta och kan orsaka stora svårigheter för den som blir drabbad.

Barn är en särskilt utsatt grupp och därmed särskilt skyddsvärda. Enligt Rädda Barnen lever omkring 200 000 barn i Sverige med våld som en del av sin vardag. De barnen riskerar också att själva utsättas för både våld och sexuella övergrepp. Anmälningarna om barnmisshandel ökar och dessutom är mörkertalet stort, vilket gör att det är svårt att veta hur många barn som verkligen misshandlas. Centerpartiet vill att de som utsätter barn för brott ska kunna straffas oftare än idag. Därför vill vi se ett nytt barnmisshandelsbrott som ska inkludera både fysisk och psykisk misshandel. Vi vill också införa ett särskilt barnfridskränkingsbrott, för dem som begår många mindre allvarliga brott mot ett barn. Med tanke på det allvar det innebär att begå brott mot barn ska detta ha hårdare straff än andra fridskränkingsbrott. Ett förslag om

barnfridskränkingsbrott ligger på regeringens bord. Förslaget är i sig välkommet och bra då den skulle innebära ett skydd för de barn som tvingas bevittna våld mellan närstående och inte minst göra det lättare för barnet att få ut ett skadestånd. Dock finns det en risk att den föreslagna brottsrubriceringen skulle innebära att många missförstår vad brottet innebär då andra typer av fridskränkingsbrott gäller då många mindre allvarliga brott begås mot samma person.

Femton procent av de tillfrågade eleverna i årskurs nio känner sig inte trygga i skolan och ännu fler är rädda för andra elever. Centerpartiet vill att skolans skyldighet att omgående flytta elever som allvarligt stör studieron eller tryggheten för övriga elever skärps för att öka känslan av trygghet hos eleverna. För att skolan inte ska utgöra en frizon för brott ser vi också att det är av vikt att vi agerar för att skolor, i likhet med till exempel Storbritannien och Finland, ska bli skyldiga att polisanmäla om de har skäl att misstänka att ett barn utsatts för sexualbrott eller brott mot liv och hälsa i eller kring skolmiljön.

Att uppmana någon till självmord är ett beteende som föranleder påtaglig fara eller skada för den enskilda som blir utsatt. Idag saknas det alternativa sanktioner eller mindre ingripande metoder för att stävja uppmaningar till självmord trots att beteendet är i högsta grad hänsynslöst och klandervärt. Gärningen riktas mot grundläggande värden som rätten till liv och hälsa och Centerpartiet vill därför att regeringen agerar för att det förslag om kriminalisering av att uppmana någon till självmord skyndsamt ska bli verklighet.

Våld i nära relation och sexualbrott

Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och sexualiserat våld. Mycket behöver göras för att nå detta. En del är den samtyckesbaserade lagstiftning som även inkluderar ett oaktsamhetsrekvisit för sexualbrott som nyligen infördes. Denna flyttar ansvaret från offret till förövaren, vilket är ett viktigt steg för att offer för sexualbrott ska kunna få upprättelse efter brottet. Då sexualbrott till sin natur är väldigt integritetskränkande och straffen som döms ut ofta framstår som alltför milda vill Centerpartiet uppmana regeringen att skynda på arbetet med att höja straffen för våldtäkt och sexuellt övergrepp.

Offer för sexualbrott tvekar ofta att anmäla. Preskriptionsgränserna förhindrar många brottsoffrets möjlighet till upprättelse och en fällande dom då längre tid har gått efter att brottet begicks. I takt med att tekniken utvecklas ökar även möjligheten att lösa brott efter lång tid. DNA-teknikens framsteg gör det till exempel möjligt att lösa brott

som man tidigare har misslyckats med att utreda. Det är bland annat mot denna bakgrund det numera finns skäl att förlänga preskriptionstiderna för sexualbrott. Det har tidigare riktats ett tillkännagivande om detta till regeringen, men brottens allvarliga art gör att vi nu uppmanar regeringen att skynda på arbetet.

Barn som utsätts för sexuella övergrepp påverkas resten av livet. Inte sällan dröjer det länge innan det kommer fram vad ett barn varit utsatt för. Vi anser att det finns skäl att helt ta bort preskriptionstiderna vad gäller sexualbrott mot barn. Ett sådant förslag behandlas nu på regeringskansliet. Vi uppmanar regeringen att skyndsamt implementera denna lagstiftning.

Vissa former av sexuella ofredanden kan vara väldigt skrämmande, men når ändå inte upp till vad som utgör en våldtäkt. Det handlar till exempel om situationer där grupper av gärningsmän angriper en person eller där gärningsmannen på något annat sätt har agerat särskilt hänsynslöst eller kränkande. I dessa fall anser Centerpartiet att en ny rubricering med en högre straffskala, grovt sexuellt ofredande, bör övervägas.

Anmälningarna för sexuellt ofredande har gått upp med drygt 50 procent sedan 2008. Det är oacceptabelt. Vi kan aldrig acceptera att flickor och kvinnor utsätts för sexuellt ofredande eller inte kan röra sig i det offentliga rummet utan rädsla för att bli antastade. Det förebyggande arbetet med att bygga respekt, ändra attityder och motverka det språkvåld som förekommer i såväl skolor som övriga samhället är oerhört viktigt. Centerpartiet vill också att fler som begår sexuellt ofredande ska dömas. Detta kan bland annat ske genom utökad kameraövervakning, för att säkra bevisning, vid till exempel festivaler, men även genom en större poliskår med resurser nog för att utreda fler fall av sexuellt ofredande.

Centerpartiet tycker att det är bra att det är olagligt att köpa sex och vi står fullt ut bakom den svenska sexköpslagen. Att utnyttja en annan människa sexuellt ska alltid vara brottsligt. Vi vill att polisen ska bli bättre på att bekämpa prostitutionen, inte minst bland unga på internet och vill se höjda straff för köp av sexuell handling av minderårig. Ett tillkännagivande har i enlighet med det riktats till regeringen om att minimistraffet för detta brott borde skärpas till fängelse i sex månader och att maximistraffet för samma typ av brott borde höjas från två till fyra år. Vi vill be regeringen att skyndsamt återkomma i frågan om höjt straff då gärningsmän med dagens bestämmelser kommer alltför lindrigt undan.

Gatuprostitutionen i Sverige har halverats sedan sexköpslagen infördes år 1999 men ännu saknas tillräckligt skydd, exitprogram, rehabilitering och återanpassning för kvinnor och flickor som befinner sig i prostitution, som vill lämna prostitution och som

befinner sig i riskzonen för prostitution. Insatser behöver riktas mot särskilt utsatta grupper och det behövs bättre information kring sexköpslagen i Sverige och internationellt. Arbetet med människohandel, koppleri och sexköp behöver prioriteras av polisen så att på så vis fler fall upptäcks och lagförs.

Barnpornografi är ett hemskt brott som kan påverka det utsatta barnet resten av dess liv. I Sverige räknas detta brott som ett brott mot allmän ordning. Straffsätserna är relativt låga och detta tillsammans med att det ofta inte finns någon målsägande gör att brotten inte prioriteras i den grad som är önskvärt. Centerpartiet vill utreda brottets placering i brottsbalken och se över brottsbeteckningen om denna bör ändras till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn. Centerpartiet vill vidare att blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi ska användas för att stoppa tillgången. Verktyg för att spåra användare som på datorer inom offentlig verksamhet laddar ned eller förvarar barnpornografi måste bli obligatoriska och regeringen vidta åtgärder för att skärpa miniminivån på straffet för detta brott.

De som i sin yrkesroll kan tänkas komma i kontakt med människor som utsätts för våld i nära relationer måste ha grundläggande kunskaper och förståelse till exempel för den normaliseringsprocess som kan ske. Det behövs löpande utbildningsinsatser som säkerställer att rektorer, lärare och studie- och yrkesvägledare och andra anställda vid skolor har kunskap om och aktivt arbetar mot sexuella trakasserier, könsrelaterat våld och kränkningar. Det behövs också mer spetskunskap hos sjukvårdspersonal om sexuella övergrepp.

Trots de stora insatser som görs frivilligt inom tjej- och kvinnojourerna går många av dessa på knäna. För att de som polisanmäler våld i nära relation ska kunna känna sig trygga vill Centerpartiet också att anmälaren ska få brottsoffersstöd inom ett dygn från polisanmälan. Centerpartiet vill också att elektronisk fotboja ska kunna användas vid fler fall av kontaktförbud och att rutinerna för risk- och hotanalyser som görs hos polisen vid anmälan om våld i nära relationer, följt av handlingsplaner och stöd, ska ses över.

Våld i nära relation börjar sällan med våld utan med kontrollerande beteende och psykisk misshandel som både påverkar den utsatta genom en kraftigt försämrad självbild och beskär hens handlingsutrymme och möjlighet att ta sig ur relationen. Många lever ett liv under någon annans kontroll. Någon som isolerar en från familj och vänner, kontrollerar att man går direkt hem från jobbet, hindrar en att gå på viktiga möten som läkarbesök, upprepat talar nedlåtande till och får en att känna sig värdelös, går igenom telefonräkningen och frågar ut en om vem man har pratat med och som tar

kontrollen över ens inkomst. Vissa av de handlingar som en kriminalisering av kontrollerande beteende skulle täcka är redan kriminaliserade men även handlingar som inte är det kan ha en stor effekt på självbild och självkänsla som lätt leder till självpåtagen isolering och en kraftigt begränsad frihet. Det våldskapital som gärningsmannen har, eller det hotfulla beteende gärningsmannen tidigare har påvisat, kan vidare vara tillräckligt för att en utsatt person ska foga sig i att bli kontrollerad. Kontrollerande beteende är en stor del av problematiken kring våld i nära relation och Centerpartiet tror att en ny kriminalisering skulle innebära att man i praktiken tidigarelägger vad som är kriminaliserat. Idag riskerar ett brottsoffer att fastna i en våldsamt relation utan att kunna få hjälp av rättssamhället innan hen är så nedtryckt att det är närapå omöjligt att ta sig ut. En kriminalisering i ett tidigare skede skulle också göra det lättare för gärningsmannen att få hjälp att hantera sitt beteende. Centerpartiet föreslår därför att regeringen återkommer med förslag på hur en kriminalisering av kontrollerande beteenden skulle kunna se ut. En grupp som är väldigt utsatt är de kvinnor som utsätts för våld efter att de har beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning. Den så kallade tvåårsregeln vid anknytningsförhållanden i utlänningslagen föranleder att just många utländska kvinnor pressas att stanna kvar i en relation där misshandel förekommer. I Sverige har vi i teorin en nolltolerans mot våld vad gäller svenska kvinnor och kvinnor som har permanent uppehållstillstånd i Sverige, men en helt annan standard när det gäller kvinnor som kommer hit via anknytning under tillfälligt uppehållstillstånd. Nolltolerans ska gälla även för kvinnor som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning.

Hedersrelaterad brottslighet

Att få leva sitt liv efter eget huvud och önskan, att få älska den man vill, att inte hindras i sina livsval. Det är rättigheter som måste gälla alla men som fortfarande inte gäller för alla. Unga kvinnor och flickor, men också en del pojkar och unga män, utsätts för förtryck och brott i hederns namn. Bevisläget för könsstympning är ofta svårt och ingreppet sker inte sällan när barnet befinner sig i ett annat land. Även om det utförts av någon annan finns en stor risk att det sker med vårdnadshavarens goda minne, utan att det är möjligt att döma densamme. Centerpartiet vill att en lag som gör att vårdnadshavare som misslyckas med att skydda en flicka från könsstympning ska kunna straffas för det utreds. För att få fler offer att våga anmäla könsstympning bör vidare livslång anonymitet i rättsprocessen för offren utredas. Det skulle stödja de som idag inte vågar anmäla.

Flickor glöms ofta bort när man pratar om våld i utsatta områden. Det händer att i samma familjer som söner är inblandade i gängrelaterat våld är flickorna mycket kontrollerade av hedersrelaterade skäl. Vi tror att det är viktigt att brottsförebyggande arbete med fokus på att stoppa de hedersrelaterade brotten tar plats även inom Kriminalvården och uppmanar regeringen att handla för att se till att sådant arbete blir verklighet.

Radikalisering och terrorism

Radikalisering och terrorism är ett hot mot vårt öppna samhälle och vårt sätt att leva. Den terrorrelaterade verksamheten i Sverige domineras enligt Säkerhetspolisen av aktörer som är motiverade av våldsfrämjande islamistisk extremism, men även andra extremistiska organisationer inom vitmaktmiljön och den autonoma vänstermiljön kan utgöra ett hot. Personer som mördar av politiska skäl eller i religionens namn ska bekämpas. I kampen mot terrorismen måste vi arbeta tillsammans. Centerpartiet har två gånger, 2015 och 2017, ingått överenskommelser tillsammans med övriga allianspartier, Miljöpartiet och Socialdemokraterna för att tillsammans öka takten i arbetet att motverka terrorism och stärka vår förmåga att stå emot eventuella framtida terrorattacker.

Yttrandefriheten är grundläggande och varje människa har rätt att uttrycka sina åsikter, men i de fall dessa åsikter manar till våld, krigsbrott och terror ska inte det offentliga vara med och stödja det. Centerpartiet vill helt strypa tillgången till allmänna medel till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap och att stödjande av terrororganisationer kriminaliseras. Det brådskar med lagstiftning och Centerpartiet uppmanar regeringen att skyndsamt implementera de förslag som ligger på dess bord.

Demokratin angrips av flera olika grupper som vill påverka vårt samhälle med våld och hot. Hoten kommer dels från den islamistiska miljön men även från vitmaktmiljön och den autonoma vänstermiljön. Inte minst har Nordiska motståndsrörelsen tydligt visat att de är villiga att använda såväl våld som hot mot sina motståndare. Vi måste skydda de enskilda människor som drabbas direkt av angreppen, och skydda alla andra från attacker mot vår demokrati. Ett kriminaliserande av deltagande i våldsbejakande organisationers verksamheter bör inkludera Nordiska motståndsrörelsen och liknande rörelser, men också den autonoma vänstern och islamistiska organisationer.

För att mota tillbaka de våldsbejakande organisationerna måste samhället även markera än tydligare än idag. Det finns möjlighet i ordningslagen att ställa krav eller till

och med att säga nej till demonstrationer när man vet att det till exempel har gått våldsamt till förut, men det sker inte tillräckligt ofta. Centerpartiet vill se en förändring i hanteringen av ansökningar om demonstrationstillstånd.

Nazismen vädrar morgonluft och antisemitism och annan intolerans sprider sig. Därför är det viktigt att vi tar tydliga steg för att komma ihåg historien och ökar kunskaperna kring extremism och förintelsen till exempel genom stöd till ideella organisationer och hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. För att öka tryggheten för utsatta grupper bör vi också se över möjligheten att stärka säkerheten i lokaler som tillhör trossamfund och utsatta organisationer i civilsamhället.

Individer som ännu inte har begått brott utan är på väg att radikaliseras måste mötas av förebyggande åtgärder som inte uppfattas som stigmatiserande. Lokal polis liksom civilsamhället, framför allt mammorna och de religiösa samfunden, spelar idag viktiga roller i kampen mot radikalisering.

För att möta hotet från extrema krafter vill Centerpartiet stärka skyddet mot extremism. Barn och unga riskerar att påverkas av dessa krafter och måste få ett starkare skydd från såväl skolan som hemmet. För att stödja unga människor bör skolan därför kontakta hemmet om ett barn visar tecken på extremism och radikalisering. Det behövs tydligare instruktioner till lärare och annan skolpersonal om att kontakta föräldrarna om man är orolig till exempel för att barnet radikaliseras och ökad hjälp till föräldrar som söker stöd då de ser tecken på att deras barn ligger i riskzonen för att radikaliseras. Även inom Kriminalvården är det viktigt att det förebyggande arbetet sker kontinuerligt.

EU är en viktig arena för att vi tillsammans ska kunna förstärka arbetet mot terrorism. Satsningarna mot påverkanshot behöver öka både i Sverige och i övriga EU. Det frivilliga samarbetet med internetleverantörer och plattformar för sociala medier för att stoppa falska nyheter och spridande av våldsam propaganda är också viktigt. EU-länderna kan samarbeta för att motverka terrorattacker, till exempel genom att dela underrättelser kring potentiellt farliga personer och genom att stoppa vapensmuggling. Överenskommelser behövs kring EU-ländernas skyldighet att informera om vapensmuggling eller radikaliserade personer, när andra EU-länder berörs. Detta kräver ökad europeisk samordning. I Europa försvinner varje år enorma summor genom bedrägerier. En del av dessa pengar tvättas för att sedan finansiera terrororganisationer. För att motverka detta vill Centerpartiet se en ökad transparens för pengatransaktioner och att anmälan av vissa cyberbrott, till exempel mot banker, blir obligatoriskt.

Johan Hedin (C)

Jonny Cato (C)

Linda Ylivainio (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Martina Johansson (C)

Ola Johansson (C)

Per Schöldberg (C)